

Ierosināta lieta par normām, kas noteic kopējo periodu valsts atbalstam elektroenerģijas ražošanai

Satversmes tiesas 1. kolēģija 2020. gada 16. septembrī ierosināja lietu „Par Elektroenerģijas tirgus likuma 1. panta otrās daļas 3.¹ punkta vārdu „vai citu darbības atbalstu elektroenerģijas ražošanai”, 30.⁴ panta pirmās un otrās daļas un pārejas noteikumu 83. punkta atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 1. pantam un 105. panta pirmajam teikumam”.

Apstrīdētās normas

Elektroenerģija tirgus likuma 1. panta otrās daļas 3.¹ punkts noteic: „Atbalsta periods ir elektrostacijas dzīves ciklā ietilpstošs periods, kurā elektrostacija saņem valsts atbalstu elektroenerģijas ražošanai no atjaunojamiem energoresursiem vai koģenerācijā vai citu darbības atbalstu elektroenerģijas ražošanai.

Elektroenerģijas tirgus likuma 30.⁴ panta pirmā daļa paredz: „Kopējais atbalsta periods, summējot visu veidu atbalstu elektroenerģijas ražošanai, vienai elektrostacijai nepārsniedz 20 gadus.”

Elektroenerģijas tirgus likuma 30.⁴ panta otrā daļa noteic: „Kopējam atbalsta periodam sasniedzot 20 gadus, atbalsta izmaksu pārtrauc.”

Savukārt Elektroenerģijas tirgus likuma Pārejas noteikumu 83. punkts noteic: „Elektroenerģijas ražotājiem, kuriem tiesības uz valsts atbalstu piešķirtas pirms 2020. gada 15. februāra uz laiku, kas pārsniedz 2023. gada 15. februāri, un kuriem atbalsta periods konkrētajā dienā sasniedzis 20 gadus, šo atbalstu turpina sniegt līdz 2023. gada 15. februārim.”

Augstāka juridiska spēka norma

Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 1. pants: „Latvija ir neatkarīga demokrātiska republika.”

Satversmes 105. panta pirmais teikums: „Ikvienam ir tiesības uz īpašumu.”

Lietas fakti

Lieta ierosināta pēc sabiedrības ar ierobežotu atbildību „KRĪGAĻU DZIRNAVAS” un Dobeles rajona Bērzes pagasta zemnieku saimniecības „DZIRNAVAS” konstitucionālās sūdzības. Pieteikuma iesniedzējām 2009. un 2007. gadā tika piešķirtas tiesības uz valsts atbalsta saņemšanu, proti, tām piešķirtas tiesības pārdot obligātā iepirkuma ietvaros elektroenerģiju, kas saražota, izmantojot atjaunojamos energoresursus. Pieteikuma iesniedzēju ieskatā atbilstoši tajā laikā spēkā esošajām tiesību normām, valsts atbalsts tām piešķirts uz 20 gadiem – līdz 2029. un 2027. gadam attiecīgi.

Saeima 2020. gada 30. janvārī pieņēma likumu „Grozījumi Elektroenerģijas tirgus likumā”, kas stājās spēkā 2020. gada 15. februārī. Ar tiem Elektroenerģijas tirgus likums citstarp papildināts ar apstrīdētajām normām.

Pieteikuma iesniedzējas norāda, ka saskaņā ar apstrīdētajām normām valsts atbalsts tām tiks pārtraukts jau 2023. gada 15. februārī, jo, ņemot vērā, ka tās kopš 1996. un 1998. gada saņēmušas citu darbības atbalstu elektroenerģijas ražošanai, kopējais atbalsta periods būs sasniedzis 20 gadus. Tā vietā, lai turpinātu saņemt atbalstu obligātā iepirkuma ietvaros vēl vairākus gadus, Pieteikuma iesniedzēju tiesības uz īpašumu tikšot nesamērīgi ierobežotas. Apstrīdētās normas arī skarot Pieteikuma iesniedzēju tiesisko paļāvību un to tiesības saņemt valsts atbalstu un pārdot saražoto elektroenerģiju obligātā iepirkuma sistēmas ietvaros.

Pieteikuma iesniedzējas vērsušās Satversmes tiesā, jo uzskata, ka apstrīdētās normas neatbilst Satversmes 105. panta pirmajā teikumā ietvertajām tiesībām uz īpašumu. Pieteikuma iesniedzēju ieskatā normas neatbilst arī vairākiem Satversmes 1. pantā ietvertajiem vispārējiem tiesību principiem, piemēram, tiesiskās paļāvības, tiesiskās drošības, labas likumdošanas un ilgtspējīgas attīstības principam.

Tiesas process

Satversmes tiesa ir uzaicinājusi Saeimu līdz 2020. gada 16. novembrim iesniegt Satversmes tiesai atbildes rakstu ar lietas faktisko apstākļu izklāstu un juridisko pamatojumu.

Lietas sagatavošanas termiņš ir **2021. gada 16. februāris**. Par lietas izskatīšanas procesa veidu un datumu tiesa lemj pēc lietas sagatavošanas.

Lēmums par lietas ierosināšanu pieejams šeit: https://www.satv.tiesa.gov.lv/wp-content/uploads/2020/09/2020-53-01_Lemums_par_ierosinasanu.pdf

Relīze sagatavota ar mērķi veicināt izpratni par Satversmes tiesā izskatāmajām lietām. Tā nav uzskatāma par nolēmuma daļu un nav saistoša Satversmes tiesai. Spriedumi, lēmumi un cita informācija par Satversmes tiesu atrodama tiesas mājaslapā www.satv.tiesa.gov.lv.

Zanda Meinarte

Satversmes tiesas

Sabiedrisko attiecību speciāliste

Zanda.Meinarte@satv.tiesa.gov.lv

67830759, 26393803